

Na spomlad, t. j. bilo 25. marca umrl je mnogo-zaslužni za našo občino spomina vredni Arnej Rantaša v 51. letu svoje starosti. Pokojni bil je občinski predstojnik, cerkveni ključar priden narodnjak in tudi vrl naročnik „Slov. Gosp.“ Bodi mu zemljica lahka. Dne 25. maja pa je umrla nadučiteljova soproga gospa Katarina Pirc zapustivša 4 neoskrbljene otroke. Bila je rajna rojena v Ilirski Bistrici na Kranjskem od po Slovenskem dobro znane narodne rodbine Tomšič. Narodni duh je ostal v njej do smrti in ni zamudila dneva, da ne bi prebirala slovenskih listov in knjig. Najrajši je kratkočasila se s Krempeljinovimi spisi in za to ji je Bog srečo dal, da ravno pri tem slovenskem zgodovinarji počiva. Srečno veselje je imela tudi s podučevanjem otrok ter je bila mnogo let učiteljica ženskih ročnih del. Mlado in staro jo je lubilo, ker bila je skrbna mati, izvrstna sosedka, dobra učiteljica v narodnem duhu izobrazena. Pogreb je imela sijajen. Naj počiva v miru!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so ogerski državni zbor slovesno skončali. Nove volitve ali „korteži“ na Ogerskem vzbujajo velik nemir. Kaj pa hočejo naši slovenski prekmurski bratje storiti, o tem še nič ne vemo. Želimo pa, da se vzdramijo; saj jih je 60.000 duš. — Gosposka zbornica je najvažnejše reči pustila nerešene: olajšavo šolskih bremen po Lienbacherjevem nasvetu, gališko novo železnico, nakup Elizabetine železnice. Liberalnim gospodom starikom je se tako mudilo v toplice, da so vse popustili in odšli. Zatoraj pričakujemo, da nam minister grof Taaffe od cesarja izprosi, naj se pozove v državni zbor več delavnih zlasti konservativnih mož. — Na Dunaji imajo strašno kužno bolezen „gobavi tifus“. — Iz mnogih dežel prosijo, naj se uvede borzni davek. Na Koroškem izkapajo staro rimsko mesto „Virunum“ in čuda, izkopali so uže več rimskih hramov, najšli mnogo denarja. — V Ljubljani so nemčurji prvokrat iz manjšine izvolili podžupana slovenskega, namreč trgovca g. Fortunu. Slišati je, da hoče sedaj tudi narodna večina slovenska za podpredsednika v kupčijski zbornici izvoliti — nemca. Iz tega je razvidno, da Slovenci poštenost s poštenostjo vračati znajo. — Veliko hrupa dela to, da se je general Uhacij, 70letni mož, na Dunaji ustrelil; pravijo, da je to storil vsled razpora s vojniškim ministrom, ki ni mogel čakati na nove velikanske kanone za pomorske baterije, ampak jih je takoj od Kruppa na Pruskem naročil. Uhacijevi kanoni so iz ujepljenjenega bronu in jako izvrstni in rajni mož nam je priskrbel močno brambo za domače in primeroma male denarje. — Na Gališkem je mesto Senava pogorelo, 300 rodbin je brez strehe. — Krajine magjarski ministri še

niso izročili hrvatskemu banu. — Jeseni volijo Srbi novega patrijarha.

Vnanje države. Nemški Judje imajo skoraj vso kupčijo z zrnjem v rokah ter določujejo ceno. Od l. 1879 do denes so pri 1000 kilo rži ceno od 140 mark (ena velja 50 kr.) potisnoli do 200 in tako okolo 633 milijonov dobička v žep vtekoli, oziroma Nemcem vzeli. — Vsled preganjanja katoliške Cerkve je okolo 1000 farnih cerkvá brez župnikov. Na Bavarskem vršijo se sedaj nove volitve; katoličani konservativci hočejo na vsak način zmagati. — Ruski car biva v Gačini, svojo robino pa je poslal v cesarski grad blizu Moskve. Vojni minister Miljutin, oča sedanje ruske vojske, je ministrovanje položil. Na njegovo mesto je pozvan general Vanoski, tudi izvrsten mož; cesar želi vojaške potroške zmanjšati in sploh bremena davkoplačilcem olajšati. — Bolgarski knez, nemški princ Battenberg, bo najbrž iztiran, ker hoče svojevoljno vladariti, naslednik mu baje bo ruski knez Dundakov-Korsakov. — Srbski knez Milan obiskuje našega, nemškega in ruskega cesarja; sedaj je uže v Berlinu. — Turki in Grki še se niso pobotali zaradi nove meje. — Zoper Francoze v Algijeru so se vzdignoli Arabi in je bilo uže mnogo francoskih vojakov ubitih. — Angleži so v Irlandijo postavili vojsko 30.000 mož, da branijo angleške grajščake zoper obupane in tlačene Iree. — V Ameriki so začeli ožino Panamsko prekopati in rov delati, po katerem bo Atlantsko morje z velikim Ocejanom spojeno.

Za poduk in kratek čas.

Poslanci dr. Tonkli, dr. Schmiderer, dr. Vošnjak pa Slovenci.

III Nikdo ne bo tajil, da je pri sedanjem poučevanju v nemškem jeziku jako potrebno, dijakom, ki ne znajo dobro nemški, predmet pojasniti v njih materinščini. To mi bode vsak strokovnjak ali šolnik pritrdil. A pri nas vladni krogi tudi to zanikujejo. Spričuje naj to sledeči slučaj. Deželni šolski svet je imel oddati službo za zgodovino in geografijo na gimnaziji v Gorici. Vlada je nasvetovala za to tri prošilce, ki so znali samo nemški. Temu nasproti sem jaz nasvetoval tri prošilce, ki so poleg strokovnjaških zmožnostij imeli še druge prednosti ter zlasti znali deželna jezika. To njih prednost sem posebno poudarjal, češ, zmožni obeh deželnih jezikov, bodo nemščine neveseljem dijakom lehkó predmet v materinščini pojasnovali. A kaj mi je odgovoril predsednik deželnega šolskega sveta, tržaški namestnik baron Depretis: „Meni se zdi nepotrebno, da učitelj učencem tako reč v materinščini pojasnuje; navzočen bi celo prepovedal učitelju, ki bi hotel dijaku v njegovem jeziku predmet pojasniti, kajti to bi se godilo le v škodo nemškemu jeziku.“ (Čujte! čujte!